

Digitalisering och AI – heta ämnen i Almedalen

Utvecklingen av olika digitala vårdtjänster har gått snabbt, både inom landstingen och på den privata marknaden.

Under Almedalsveckan arrangerade Distriktsläkarföreningen ett seminarium om primärvården och digitaliseringen. Hur ska den nya tekniken utformas och hur kan den stödja den nära vården att bli så effektiv, smidig och säker som möjligt?

I framtiden kommer patienter med hjälp av automatiserade verktyg att kunna sköta flera delar av vårdkedjan själv; allt från att få stöd och råd om egenvård och bedöma sina egna symtom, till att få tillgång till ett digitalt vårdmöte, och vid behov ett fysiskt vårdmöte.

Den bedömningen görs i rapporten *AI och automatisering för första linjens vård*.

– Det kokar av ny teknik och bara i Almedalen handlar 140 seminarier om artificiell intelligens, säger Rikard Lövström, ledamot i Distriktsläkarföreningen och moderator för seminariet.

Under det drygt timmeslånga seminariet diskuterades frågor som rör de möjligheter, men också utmaningar som följer av den ökande digitaliseringen. Bristen på specialister och en förestående demografisk puckel, ställer nya krav på lösningar för att säkra befolkningens framtida behov av hälso- och sjukvård. Men hur ser man till att digitaliseringen stödjer utvecklingen av en jämlik och patientsäker vård och hur ska kraven på kvalitetsuppföljningar ställas?

Det var några av de frågor som diskuterades en av namnkunnig panel.

Digitaliserar vårdkedjan

En av de medverkande var Anna-Karin Edstedt Bonamy, specialist i barnmedicin och medicinskt kunnig på Doctrin

Rikard Lövström, distriktsläkare och moderator, Johanna Hållén, förbundssekreterare PRO, Anna-Karin Edstedt Bonamy, Doctrin AB, Ina El-Sherif, Distriktsköterskeföreningen, Daniel Forslund (L), innovationslandstingsråd Stockholm.

AB, ett svenskt företag som utvecklar e-hälsoverktyg för hälso- och sjukvården.

– Jag arbetade 23 år som barnläkare i sjukvården och började för några månader sedan på Doctrin. Skälet är att jag kände en tilltagande frustration över hur digitaliseringen drevs i vården. Det byggdes upp parallella system med privata aktörer och man använde sig inte av den kompetens som fanns.

Doctrin har utvecklat flera digitala tjänster som *Bättre besök* med digitala anamneser som fylls i av patienten inför besöket på en vårdcentral samt *Capio Go* som är en digital mottagning. Doctrin har ett nära samarbete med Capio och företaget har över 800 000 listade patienter och 90 vårdcentraler kommer successivt att få tillgång till Doctrins e-hälsoverktyg.

– Vi arbetar för att radikalt förbättra

Anna-Karin Edstedt Bonamy, medicinsk chef på Doctrin AB.

patientens hela resa genom vårdkedjan och utvecklar lösningar för att de sömlöst ska få kontakt med den vårdgivare de behöver.

Johanna Hållén, förbundssekreterare för PRO (pensionärernas riksorganisation) påminde om att det krävs mycket utbildning för att äldre ska kunna tillgodogöra sig den nya tekniken.

– På vår kongress slog vi fast att vi bejakar den digitala utvecklingen, men vi behöver samtidigt se till att den stora gruppen som inte har möjlighet att använda IT och digitala lösningar får tillgång till utbildning.

Det krävs en nationell strategi, menar hon, för att äldre inte ska hamna vid sidan av utvecklingen. Undersökningar visar att cirka 50 procent av alla 75-åringar aldrig har använt internet. Det finns också en annan aspekt, menar Johanna Hållén.

– Ensamheten. Ett besök på vårdcentralen kan vara det enda sättet att träffa andra. Många äldre vill slå hål på sin ensamhet och komma ur sin isolering, de vill inte fastna bakom en skärm.

Tillsammans med Göteborgs universitet har PRO utvecklat ett nytt internetbaserat hälso- och livsstilsverktyg

som ska stödja äldre att förbättra sin hälsa och sina levnadsvanor. Verktyget använder öppna frågor och innehåller övningar och ett stort bibliotek av texter skrivna av läkare och forskare.

Digital vårdcentral

På videolänk från Dalarna och Kvarnsvedens vårdcentral medverkade distriktsläkaren Gunnar Svärd. Han berättade om den digitala vårdcentralen som startade i februari 2017.

– Vi har hittills haft drygt 1 100 digitala möten och vi upplever att tekniken har fungerat mycket bra. I början var jag skeptisk, men nu tycker jag att digitala möten med patienter i bild har en viktig roll och fungerar väl. Tekniken är jätteviktig och kan avlasta en hel del. Det här är framtiden.

Digitala lösningar underlättar även SIP (samordnad individuell planering) då flera aktörer ska samverka kring den fortsatta handläggningen av utskrivningsbara patienter, menar han.

– Vi följer nu noga våra patienter och undersöker vilka som söker och hur det fungerar, säger Gunnar Svärd.

Digitaliseringen är den starkaste förändringskraften i samhället, menade An-

ders Henriksson, i.e vice ordförande i SKL och styrelseordförande i Inera (som utvecklar och förvaltar arkitektur för digitalisering tillsammans med landsting, regioner, kommuner och näringsliv).

– I dag tar vi det för självklart att använda oss av digitala tjänster när vi utför bankärenden, bokar resor och möten och läser nyheter. Men bara två av tio medborgare tycker att landstingen och kommunerna uppfyller förväntningarna på digital service. Här har vi en jätteutmaning.

Det krävs ett omfattande omställningsarbete och det ställer helt nya krav på verksamhetsutveckling, kompetenta ledare med stark förändringsvilja och förändrade arbetssätt, menar Anders Henriksson.

– Vi är många aktörer som behöver dra åt samma håll. Regeringen, SKL, olika myndigheter och privata aktörer har nu slutit upp bakom en modell för att skapa bättre förutsättningar för att hitta digitala lösningar och nya tjänster. För att lyckas behöver vi också se marknaden som en dragkraft.

Digital vårdgaranti

Capio Närsjukvård har hunnit långt i utvecklingen och implementeringen av digitala tjänster i primärvården. Ina El-Sherif är ordförande för Distriktsjuksköterskeföreningen och arbetar även på Capio Ringens vårdcentral i Stockholm.

Hon berättade om den digitala tjänsten Capio Go och om samarbetet med Aurora Innovation, ett företag som arbetar med kommunikationstjänster som omfattar exempelvis chatt, video och återuppringning.

– Våra läkare tar emot cirka 15 patienter varje dag plus drop-in mottagning. Vi får även cirka 500 telefonsamtal och det patienten berättar förs in direkt, vilket innebär att vi slipper det stora dokumentationsberget. Vi har också en chatt som kan hållas öppen i upp till tre dagar. Trycket är hårt och vi behöver digitala lösningar om vi ska kunna fortsätta ta hand om våra patienter på bästa sätt och se till att vi har en god tillgänglighet.

Sveriges förste innovationslandstings-

Johanna Hållén, PRO, Anna-Karin Edstedt Bonamy, Doctrin AB, Ina El-Sherif Distriktsjuksköterskeföreningen.

Provinsialläkarstiftelsens kurser

ÄLDREPSYKIATRI OCH DEMENSVÅRD I PRIMÄRVÅRDEN

Datum:

15–16 oktober

Plats:

Scandic Hotell i Karlskrona

Kursledare:

Överläkare Elizabeth Aller
och DI Christer Olofsson

Kursbeskrivning: En översikt kurs med målsättningen att öka kunskaperna om diagnostik, behandling och omhändertagande av äldre patienter med demens, förstämningssyndrom m.fl. psykiatriska tillstånd. Även anhörigas situation och juridiska aspekter samt etiska frågeställningar kommer att diskuteras under kursen.

Detta är en kurs som vid tidningens pressläggning fortfarande har platser kvar.

Anmälan görs direkt till Helena Grönbacke.

DLFs kansli:

Helena Grönbacke:
helena.gronbacke@slf.se
eller 08-790 33 91

Vimmel under Almedalsveckan.

råd, Daniel Forslund (L) höll ett brandtal om digitaliseringens möjligheter och om de satsningar som görs i Stockholms läns landsting.

– Den digitala vården byggs ut för att nå fler patienter och i fler delar av vården. Vi har infört en digital vårdgaranti och avsatt 30 miljoner för implementering.

Den digitala vårdgarantin innebär att patienten ska kunna välja hur de vill kontakta vården: e-tjänster, telefon, chatt, videobesök ska vara lika naturliga delar av vårdutbudet som ett fysiskt mottagningsbesök hos läkaren, psykologen eller sjuksköterskan, menar han.

I dag erbjuds digitala vårdmöten av såväl privata som offentliga vårdcentraler samt barn- och ungdomsmedicinska

mottagningar. Beslut om digitala vårdmöten väntas även inom ögonsjukvård och internetbaserad KBT. Men fler områden är under utredning: barn- och ungdomspsykiatri, BVC/MVC samt vårdval inom logopedi, rehab och fysioterapi.

– I appen Alltid öppet kan du både boka videomöten med legitimerade läkare, sjuksköterskor och psykosocialt stöd och även besök på mottagning. Som patient ska du kunna välja flexibiliteten och kontinuiteten i en och samma app. Vi testar nu detta stegvis och på sikt kommer 67 vårdcentraler att vara anslutna, säger Daniel Forslund (L).

EVA NORDIN
Journalist